

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шваб. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукотиса не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в крав. 5-00 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
Друкарні: 25-26.
В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Переднівкова хлібозаготівля на Україні.

Львів, 20. червня 1929.

В Радянській Україні відбувається тепер велика заготівля хліба. Під заготівлю хліба, або т. зв. хлібозаготівлю треба розуміти примусовий закуп хліба по урядових цінах під селістна. Ця заготівля велика хлібозаготівля відбувається під полами наступу на кінтат (куркуля), який, як твердять радянська преса, нахолод хліб для спекуляції. Цей примусовий закуп чи мобілізація хліба на передполю переводить окремі приватні хлібозаготівельні органи. Однак вони самі не в силі осилити бажаних масивів. І тому комуністи поставили теперішню хлібозаготівлю кампанію дуже широко і чистю по комуністичному.

Отже в хлібозаготівельній кампанії беруть участь державні й кооперативні хлібозаготівельні органи, адміністраційні чинники як допоміжні органи понереліх і неможливі та середники як свого роду розвідні органи на місцях. Розвідні вони тому, що інформують адміністраційні чинники про те, де і в кого є хліб. На підставі таких інформацій адміністрація їде вже в асисті хлібозаготівельних агентів у відповідні господарства за хлібом. І хліб, очевидно, нахолод. Таким чином змобілізували досі за перших 10 днів червня 1,002,000 пудів зерна виключно у т. зв. куркуля Харківський «Комуніст» 13. червня, а якого беремо повнішу цифру, стверджує, що досі виконано тільки 62,4 проц. хлібозаготівельного плану. Далі доводиться з тієї ж газети, що деякі округи вужі підстають у хлібозаготівлях. До таких належать: Сталінінград, Дніпропетровщина, Куп'янщина, Старобільщина, Білоцерківщина і особливо Полтавщина. Чому? На це дає «Комуніст» таку відповідь:

«Тепер уже на основі досвіду роботи в справах хлібозаготівель ще з більшою певністю можна сказати, що кількість хлібозаготівель є безпосередній наслідок недостатньої масової роботи... Там, де ця робота була широко розгорнена, там, де хлібозаготівлям приділено належну увагу, там, де неможливість-середнянської маси належним чином відгукнулася на виконання плану, там, де маси змінили свій план і виконання його розуміли як свою власну справу, а значить активно домагаються його виконати, де широко працюють державно-кооперативний апарат, там план реалізувався глибоко і без ускладнень. Громадський натиск організованих мас вирішує справу виконання заобов'язань!» (Підкреслення наші — Ред.).

Отже в наведених вище округах «неможливість-середнянських мас», як видно, не відгукнулася до мобілізації хліба і тому там хлібозаготівля йде важко. Очевидно, що в інших округах землемісники і середники у «власній справі», тобто у власному інтересі вказували на своїх сусідів, не вичає гнітати, бо часто і особистих порогів, як на тих, що мають хліб. І в них хлібозаготівельні органи хліб «зупукали». Діялося це, самоорозуміло, «хулю» без ускладнень». Таким чином комуністи при допомозі добре представленої «неможливість-середнянської» розвідки і хліб у пав'язки, переднівковий час добувають і село різноманітне «проверствувати» чи соціально рикнувати або іншими словами розсварювати. На таких засобах сільської політики побудована взагалі ціла система опанування села більшовицькими. Вони вибрали в тім ділянці стару, випробовану ще старими ривілінами методу правління, а саме: «поділяй і пануй», або більш зрозумілими словами «розсварюй, розпалай і пануй».

Ця методу більшовицької видосконалості вже до тім міри, що потрапляють «випахувати», як люди кажуть, хліб навіть під таких, що його не мають. У англо-американських хлібозаготівель і місць читаємо всілякі такі вимови та короткі, просто ливочіні підсумки хлібозаготівель: «Романська округа виконала план хлібозаготівель з переднівковим на 5 проц.». Про харківську округу читаємо: «громадський натиск на гнітати побільшився. До 10. червня виконано 65,1 проц. плану хлібозаготівель на травень-липень. В цілім німці районів на зборах білота «вирішила» «активіст», які змобілізували хліб. Куркуляма по-старому

вперто їде проти хлібозаготівель, намагається перетягти на свій бік біллоту, ховає хліб по лісах і т. д.».

Наведеного досить, щоб зрозуміти цілу складну систему більшовицької політики на селі. З поодиноких відомлень в міськ-виходить, що хліба подостатком навіть на передполю і по муніципальному надоролі, але доти все те, що містах вже давно видають його на картонні чи книжечки. Очевидно, що виною таких дивоталів, є на думку комуністів «куркуля», які ховають хліб аж по лісах. Зате «певними» є самі комуністи, що відбирають у селянина хліб, його криваву працю, за безцінь, а йому нічого натомість не дають і дати не можуть. Словом, квадратура кола! З неї мабуть комуністи не вийдуть, поки на ній не попаряться.

На господарські теми.

Наші господарські недомогання.

Недавно вийшла друком статистика про господарське життя в Злучених Державах Америки, про яку заговорили чи не всі господарські кола інших держав. Вона вказує між іншим, що річний дохід Злуч. Держав з їх майна вносини в 1927 р. квоту 84 мільярдів доларів, себ-то квоту, яка перевищує ціле майно неолдні європейської держави, в тім і цілої Польщі. Колиж ваати пересічний річний дохід на одного тамошнього мешканця, то вийде 745 дол. на голову, то є 6620 золотих, рахуючи по нинішньому курсі. Для порівняння додамо, що в Англії вносини пересічний річний дохід на голову в тому самому році 3682 зол., в Німеччині вже лише 1943 зол., а в Польщі лише 606 зол.

Америка вказує з року на рік щораз більші доходи і засоби. Коли ще в 1913 році пересічний річний дохід на одного вносини 336 зол., то в 1927 р. вже аж 745 зол.

Характеристичне ще одно, а саме, на що йдуть ті прибутки? Польська статистика вказує, що з квоти приходав 666 зол. покриталися вилати на винищення та публічні чинителі квоту 556 зол., так що на ошальність та на всякі приємності чи культурні потреби (книжки, подорожі, тощо) лишилася квота 110 зол., тоді як в Німеччині вносини ця квота 494 зол., в Англії 1432, а в Америці 3.209 зол.

Приглядаючися тим цифрам, мимоволі мусимо замітити факт, що чим далі на схід від Америки, тим більше меншає суспільний дохід та ошальність, а вже просто пропасть бачимо між доходами Польщі й Америки. Чим більший стан суспільних доходів у якогось народу, тим сильніший його вплив у світі, як наслідок великої творчої господарської енергії. Америка ніколи не мала такого політичного впливу на світові події як тепер. Навпаки, аж до 1918 року мала більше доходу Європа перепаду над Америку, доки Америка не дійшла враз із грандіозним арством майна до нинішніх великанських впливів.

І ще одно інтересно для нас. Коли переглядати статистику росту американських засобів лібр, то уваги гідним повинно бути переловом для нас те, що до збагачення Америки причинилися не так хліборобська продукція, як куди краще промислова, яка зростає там доходами майже в триє скорше від хліборобської. Дякуючи безупинним удосконалюванням машинної продукції, що створила масовість, дешевість і доброту продукційного товару, а зокрема дякуючи удосконаленню комунолікаційним засобам, дійшло там населення до найбільшого добробуту, який міг колинебудь в історії у якійсь державі повстати.

А в нас? Ми вже знаємо приріст доходів у Польщі. Але щодо нас, то не маємо даних у цьому напрямі. Однак ми і без статистики бачимо, що для нашого села (а воно творить 85 проц. нашого народу) ще за великий і цей дохід. Ми пробували збирати відповідні цифри в деяких сіл підлявського повіту. Пригляньмося їм.

Ось село Зашків. На 200 господарств припадає їм усього 1920 моргів ґрунту, себ-то пересічно один морг на голову, коли рахувати пересічно п'ять душ на родину. Навіть це одне говорять, як ма-

Не мусите їхати до міста,

Щоби зложити свої гроші в банку. Можете це зробити при допомозі складянок Почтової Каси Ошальності які вишле Вам на бажання безплатно

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

лий мусить бути річний дохід на голову в тому селі, коли знаємо надійність наших ґрунтів. Не вдалося ще дістати сильніших доходів мало те село поза хліборобством. Але маємо цифри з декількох господарств. В одному з і сіл моргівому господарстві пропрієно, що унесь річний дохід при молотній господарстві разом з побічними зарібками вносини 1920 зол. З того треба було відняти в 1927 році шість осіб, так що річний дохід на голову вносини 253 зол. Приймим, що це пересічний дохід у всіх наших селах, хоч для всіх він буде за високий, а тоді маємо приблизний образ життіння нашого села. Очевидно нема й мови про те, щоб в того морга шось лишитися як ошальність або й на культурні потреби. З привички до нужденного життіння нема й бажання до культурного життя, до належного постоу в ривілізації хліборобства навіть тоді, коли під боком богата мають з тих самих моргів, до того виявленних у триє більші доходи. Ми барабаняли повір.

Не бачимо краще живе і наша інтелігенція. Господарських підприємств можна і нас на паліцах порохувати. Ця білота й створила у нас рабську заздрість, підморіжність та озготу підкоратих, що у них зростають доходи, тоді як наприкінці в Америці вибирають саме таких людей на провідні становища, бо, мовляв, вони змігчи на спому господарити, зуміють також на суспільстві добро поводити.

Ми не є господарською суспільністю. Немає ще й досі у нас замкнутості до господарських питань. Інтелігенція відірвана від господарського життя та законана в теоретичні міркування. Побут між народом був і є у нас ще й досі свого роду молим, звичайно віченим святом. Тому ми диво, що ми дали собі в минулому вирвати з рук цей господарський кошик, і айшли з роки творити господарів до роки критиків, тих, що борються не краще майбутня основами, не ділами, що уважають героїзмом терпіти за пустошаним верал деклараций, що будуть надію на краще майбуття на блудлах протівника, лишаячи у його руках реальну працю. На жаль цей гріх покутує в нас і досі.

Такий стан міг би допроваджувати в найкращі одиниці до песимізму, обивати надію на успіх в праці, коли б не свідомість, що народна душа потраєна останніми подіями до самих глибоких збудила в собі жаждбу до кращого життя, до господарської підприємчивості.

Річ у тім, що в цьому напрямі українська інтелігенція стала завдаки власній господарській ініціативі вразком для наших мас паселення. Це необхідне в той час, коли гасло господарської перебудови, удосконалення методів продукції і вини захоплює щораз дальші круги наших продукуючих мас. Теперішні докозання нашої інтелігенції не сміє в сучасний мент проваляувати хилі, якщо напругу має спінняти свою мією будівничого нашого госп. життя в усіх його ділянках. Бо кожному ясно, що поряток нашого господарського життя є найважливішим наказом хилі.

М. Творидло.

Погляд Мекдональда на будучність Європи.

Лондонська надільна газета «Санчел Дістел» опублікувала велику статтю Мекдональда про те, як буде виглядати світ через десять літ. В цій статті Мекдональд між іншим пише: «Немає яких причин, чому до 1940 р. не постави би Злучені Держави Європи. Я гадаю, що є мало підстав на те, щоб Злучені Держави Америки до того часу прилучилися до Ліги Націй. Десять літ тому Англія й Америка діяли на порозуміння щодо старої європейської справи щодо свободи морей і це доведе нас до другого американсько-європейського союзу».

Бріян обвинувачує Австрію, що вона не роззброїлась.

Французький міністр закордонних справ Бріян, як голова конференції амбасадорів, повідомив генерального секретаря Ліги Націй, що лігівський орган міжнародної воєнної контролю в Австрії змусив свою діяльність. До цього повідомлення Бріян додав великий лист, в якому амальшовує воєнне положення Австрії по спадку австрійської держави. Він звертає увагу Ради Ліги Націй на те, що треба далі доглядати за тим, щоб Австрія не виробляла зброї. «Контрольні органи Австрії не виробляють зброї. Австрія завдяки своїм розвиненим індустріальним техніці та багатству сировини протягом 6 до 8 місяців зможе зовсім добре встановити фабрикувати воєнний матеріал і прийти до допомогою тім державам, яка буде просити цієї допомоги. Австрія може, завдяки таким самим умовам утворити армію з 200.000 до 300.000 вояків. Також істнує зв'язок між австрійським та німецьким генеральним штабом. Офіцери австрійської армії мають ті самі уніформи, що німецької. Далі істнує офіційний обмін між німецьким та австрійським генеральним штабом. Крім того у Відні істнує центральна для торгівлі зброєю. В Австрії є сім металургічних фабрик, які в разі потреби можуть виробляти воєнний матеріал».

З приводу цього справознання віденська «Нас Фрає Прессе» пише, що треба хіба нічого не знати про сучасну Австрію, щоб висловлювати такі обвинувачення. А крім того це справознання є просто глумом над Австрією. Воно твердить, що Австрія протягом восьми місяців могла би знову виробляти зброю. І газета ставить запит, чи будуть сусіди Австрії спокійно чекати на це аж вісім місяців, чи сусіди, що самі обзброєні до зубів уже тепер. Чи буде чекати Італія, що має 334.000 старого війська, а на випадок війни з іїм мільона, має 520 батарей і 4.3000 машинних крісів, чи буде чекати Чехословаччина, що має 140.000 старого війська, 1 мільон 300 тисяч на випадок війни і 130 батарей?

Справа роззброєння.

Переговори між Англією та Америкою.

В англійських кругах гадають, що англійсько-американські переговори в справі морських роззброєнь почнуться вже в найближчих днях. Генерал Доз і Мекдональд без сумніву спробують протягом липня дійти до порозуміння в усіх технічних та цифрових справах, аля-заних з морським роззброєнням. Ці приспівні переговори починаються особливими бюджетово-правними відносинами в Злучених Державках. Гувер на основі бюджетової практикки музить найпізніше 1. серпня зарядити будову пяти нових кружаків, або повідомити провідників політичних фракцій парламенту, що Англія готова в найближчих роках стримати будову мових кораблів.

Інтервенції в справі розкопування стрілецьких могил у Потуторах.

В суботу, дня 15-го червня 1929 р. інтервеніював з доручення Української Парламентарної Репрезентації і Т-ва Охорони Воєнних Могил у тернопільського воєводи посол Володимир Целевич разом з послом д-ром Степаном Бараном, а вітак посол Володимир Целевич з гом. Качмар-дуком і проф. Никифором Гріяком у шефа департаменту публичних робіт при воєвідстві інж. Бурдєльського. Посол Целевич представив вичерпуючо подійсний стан справи:

А саме дня 8-го червня ц. р. розкопано 4-ри стрілецькі могили в Потуторах і перенесено стрілецькі могили до спільного гробу на воєнний цвинтар у Потуторах. Дня 12-го червня ц. р. розкопано збірну стрілецьку могилу на горі Лисоні, хрест забрано на постерунок поліції, а стрілецькі кости перенесено на воєнний цвинтар. Це розкопування перерив службовик воєвідства в асистентці постеруку поліції в Потуторах. Замітне, що службик воєвідства не показав начальникови громади у Потуторах ніякої повноважності до переведення ексгумації стрілецьких моги. Розкопування моги відбувалося проти волі, а навіть без відома власників ґрунтів, на яких ті могили були положені. Слід підчеркнути окрема, що могила на Лисоні знаходиться на ґрунті, який є власністю філії Т-ва Охорони Воєнних Могил. Всі розкопані могили знаходилися в упорядкованому стані, огорожені, засаджені квітками і на кожному з них знаходився хрест з відповідною написом. Не повідомлено свідчення і ексгумації відбувалася без відповідного Богослуження. Перевоження моги відбувалося так, що кости губилися по дорозі, а ескортуюча поліція не вважала доцільним їх збирати. Коли посол Целевич і адвокат д-р Бемко дня 12-го червня з'явилися на постерунок поліції у Потуторах і вимагали виснаєнь від службовика поліції Смотрицького, змішався постеруковий поліції і не дозволив Смотрицькому уділювати якихнебудь виснаєнь, засвожуючись урядовою тайною. Не помогло й те, що д-р Бемко виказувався, що він як голова Товариства, яке є власником ґрунту, де знаходиться могила на Лисоні, має право знати, на які підстави порушено його в посліданні. Посол Целевич вказав далі, що згадані події мають не тільки льокальне, але загально-національне значіння. Спільна могила на Лисоні є свідатістю цілого українського народу, бо в ній знаходяться кости стрільців поляглих у боротьбі в російським військами в 1916 р. При цьому є йола пам'яткою одного з найбільших кривавих боїв, які звели українські січові стрільці з рос. армією. В цих боях загинуло стоїмільнядесят стрільців. Краєве Т-во Охорони Воєнних Могил, наміряло поставити на горі Лисоні пам'ятник. Тому таке розкопування моги до живого порушує та образжує національну та релігійну почування українського населення. Посол Целевич запротестував проти згаданих подій, зажадав повернення могили на Лисоні до попереднього стану та по-

карання винуватців того вчинку. І тернопільський воєвода і шеф департаменту публичних робіт, якому безпосередньо підлягають справи воєнних моги, заявили, що вгадані події мали місце проти їх волі. Вони не видавали ніяких доручень у справі розкопування могили на Лисоні. Оба представники влади заявили далі, що вони розуміють повні задоволення серед українського населення і що пороблять всі можливі заходи, щоб стрілецькі кости з воєнного цвинтаря в поодиноких моги перенесено до спільної моги на горі Лисоні, та що винуватці згаданих подій будуть примірно покарані. Окрема шеф департаменту публичних робіт пояснив, що в Потуторах був від воєвідства не якийсь урядовець, а старший робітник з відділу воєнних моги, який мав доручення переносити кости, але тільки й зазначених моги до спільного гробу. Оба посли подякували за інформації і обіцянки влади, та ще раз вказали на потребу якнайскоршого поладження справи.

Право й кара.

Відомо, що в цивілізованім світі кермує публичне життя право, яке, виходячи з інтересів цілого громадянства, народу, держави — карає поодинокі одиниці, що виломлюються зпід обов'язуючих норм закону чи моралі. Але відомо також, що правна санкція наступає лише тоді, коли вилом зпід права є доказаний, коли стверджено злу волю одиниці порушити право, чи сконстатовано насильство над правом.

Скала порушення права є безмежно широкою; тому й скала кари є теж різноманітною. Отже, коли маємо до діла з фактами порушення одиницею права й певного її укарання — ми психологічно приймаємо конечність кари, реагуючи часами на невідповідний вимір справедливості, який може бути за низьким, коли має бути високим, або за високим, коли має бути низьким.

Але, коли стрічаємося з фактами укарання одиниці без доказання його провини, або ще більше, коли являємося свідками підставлення певних фактів цій одиниці, що не мали місця, в цілях її знищення задля побічних мотивів, — тоді наше почуття права до живого порушується, бо не усвідомлюємо собі не тільки конечности карної санкції, а, взагалі, можливості якогонебудь укарання.

Нині, ми занадто часто маємо до діла з побіжними фактами і слабо на них реагуємо. Але це не значить, що не повинні на них реагувати.

Навпаки, ми не можемо проходити попри них мовчки, бо може витворитися система, що унеможливить життя у цивілізованому громадянстві — всім взагалі, а нам, українцям, окрема і що аходять тут у гру інтереси живої й думуючої людини, а не мертвої річі.

Тому справа адміністративного укарання українця-кравця з Колок, Луцького пов., яка вже порушила громадську опінію на Волині, набирає засадничого характеру.

Ф. ФЕДОРЦІВ.

Наш літній осередок.

Один день у Черчі.

Коли мин. року я покидав Черче, маленьку льокально-примітивну купелеву місцевість з роґатинським повіт'ю, вірив я твердо в непохитно, що за рік воно буде основно змінене. Бо Черче справді варта того, щоб йому присвятити більше уваги, щоб його інвести зї саліної води і перетворити в наш літній осередок. Вєі дані є до того. Сірчані й боровинові купелі, питні води, помітна культурність села, чисто українська околиця, близькість повітового міста (Роґатина), осередке положення Черча між Львовом, Станиславом і Тернополем. Треба було тільки більшого зацікавлення цєю місцевістю та її природними лічничими засобами з одного боку наших лікарів, а з другого громадянсько-фінансових чинників.

І справді Черчем зацікавився в першу чергу наше лікарське Т-во, а опісля й громадські чинники. Створений ініціативний Комітет під проводом през. д-ра Костя Левинського часаново повів організаційно-підготовчу працю. У її аисліді в дні 1. березня ц. р. відбулася установчі збори спілки «Черче-живець» з основним капіталом понад 14.000 дол. (враховуючи в те й вкладову участь черчанських спільників-піонірів), які поклали до життя Наду. Раду під проводом проф. д-ра М. Паньчинина.

Наду. Рада негайно призначила Управу (інж. А. Король, д-р Т. Бурчинський, ред. Л. Лепкий і дир. П. Бігус), яка аразу взялася до широко закроєної акції, щоб Черче дивинути на вищий ступінь розвитку. На жаль, на пероді тому була затяжна зима, що продержала-

ся до кінця квітня. Перед Управою накопичувалися нові завдання, а час на їх здійснення був такий короткий, що частину з них муслилося відкласти на найближчий рік, тимчасом здійснюючи тільки частину з них, приготавляючи все найпотрібніше до відкриття сезону. В першу чергу Управа була змушена зрезигнувати в цьому році з повного упорядкування питних джерел, яка то праця вимагає довшої дослідно-наукової підготовки. Питні джерела постановлено упорядкувати тільки в найголовніших зарисах, щоб їх зробити доглядними до публичного користування в цьому сезоні. Всю увагу звернено на краще випищення купальні, на будову боровинового відділу, на будову палатки (кургазу), сплянтування 4-морґової площі і на побороєння помешканевих й апровізаційних трудностей.

На день 9. ц. м. призначено відкриття сезону в Черчі. Так зрозумілише проголошено було в пресі. Не випускаючи Черча з області свого зацікавлення, постановив я на місці ствердити, як далеко посунулася його будова, що там нового й гідного уваги. З тією метою дня 13. ц. м. відвідав я Черче.

Йдучи зі стації Потік (2 км. до Черча), вже здалека кинувся мені у вічі величавий (як на Черче) будинок палатки, що яскраво відбивав у сонячних проміннях своєю стеригловою покрівлею. Зближуючись все ближче до купелевої установи, то тут-то там, зустрічав я одинач перших лікуванців. Та зустріч з дійсністю переконала мене, що хоч зміни на краще є значні, хоч установка виходить вже з рядок примітивізму, то Управа може трохи поспішлася з відкриттям сезону в дні 9. ц. м. щонайменше на кілька днів. В дні мого приїзду будівельні роботи ще не були скінчені, упорядкування площі — щонайменше — в 1/4 ще не викінчене, сітка довкруги неї ще не затянута. В дні мого при-

їзду аперше пушено в рух машинний відділ і видано перші купелі.

Беручи на увагу короткий час і великий обем ремонтно-будівельної й апродічної праці, все те є зрозуміле. Однак, на перших лікуванців, які Черча й розбудовних умов не знають, це могло зробити трохи депримуєче вражіння. Тому — на мою думку — краще було відкласти відкриття сезону до 20. ц. м.

Кожному новоприбулому, а головню минулорічному лікуванцеві Черча (який скорше дбає про розмір аміні), кидається у вічі гарний і зручний будинок палатки, будований за аляхом і під кермою інж.-арх. Евг. Нарірного. Вєі чотири фронти будинку розв'язані дуже зручно. Полуудневий фронт з верандою, звернений до великої напівної піля. З веранди аходиться до великої й високої, незвичайно ясної салі, яка має два завдання: сповнювати функції ідеальної й концертної та забавової салі (вечерини). Одно аґлоблення салі призначене на кіоск, а друге (протилежне) на буфет. В напрямі купальні (другий головний фронт) роаствеляється крізь велику лікна перспектива на квітничковий город, який замикає собою купальню. На купальню-напрямоному фронті маємо легко балюстрадові підніснення для музики. На правому боці салі вишється касино, лікарський кабінет і фризьєрня. По лівому боці знаходиться кухня з приналежностями. На першому поверсі містяться кімнати для гостей (8 кімнат), невеличкого обему, але дуже приємні з широким горизонтом на мережку околиці. Саме підчас мого побуту відбулося малювання палатки і встановлення її до 2-морґової площі. Можна сподіватися, що в часі мого відвідування будівельні роботи на палатку будуть викінчені і доведена до повного ладу та віддана до користування гостям лікуванців.

Між палаткою і купальню простягається 2-морґовий город-квітничий з новоякитими до-

коване в банках. Зібрати нині такий фонд, як перед війною, це був би не легкий тягар для нашого громадянства і так уже обложеного ріжучими націоналістичними жертвами. Одночасно львівський магістрат, покликаючись на дотичний австрійський закон, заявив уже двократно, що не зможе дати дозволу на будову театру у такім близькім сусідстві костела. Томуто вже не від учора повторювали думку, щоби цю площу замінити на іншу, або продати її з метою будови, хоча би екстремної театральної будівлі, на іншому місці. Рішаче слово в цій справі може мати ще передвоєнний комітет будови театру, який досі існує і опікується цією площею.

Найближчою актуальною театальною справою є ведення театру кооперативу у Львові на найближчий сезон 1929/30. Театральна кооператива у Львові вийшла у тісне порозуміння з театром ім. Тобилевича у Станіславові, якого труп доповнена найкращими артистичними силами з інших наших театрів, має заспокоїти одночасно потреби громадянства у Станіславові та у Львові. Тому, що провід цього театру спочинає в руках такої людини, як дир. Вишневецький, що на перше місце ставить мистецькі домагання, є вигляди, що театр не розчарує нашого громадянства, яке в останніх роках сильно абайдувало для своєї сцени.

Ріжні проекти та бажання, висловлені на загальних зборах „Кооперативу Український Театр“ передано для обдумання і можливого переведення в життя Управі та Надз. Раді цієї кооперативи, якої члени поінформовані про наші обставини та засоби зможуть спокійно розглянути реальні можливості деяких проектів і виснеси.

При розділі аксів (650 зол. 77 сот.) загальні збори призначили по 135 зол. на оселю для українських робітників пера в Ямпіні і на будову дому українського актора, 25 зол. на викуп площі під український город у Львові, а решту приділили до резервного фонду.

До чого зміряє Мекдональд.

Париська преса даліше займається Мекдональдовою статтею в „Сандей Тайме“. Виступ його вважають продуманим і твердять, що бажав в багаті справих ділати на власну руку. Так Мекдональд хотів би прискорити дебату над ревізією договору в справі національних меншостей.

Штреземан у Бріяна та Поанкаре.

Дня 19. черня приїхав у Париж мін. Штреземан. Бріян видав снідання в його честь. Були теж міністри й вищі урядовці з Ке д'Орсе та Відьельмштрассе. Бріян і Штреземан розмовляли вже й перед сніданком. Поанкаре год. після сніданку сказав, що пригадувалися над кращими умовинами, в яких можна би почати розмови на тему введення в життя плану ананців. „Берл. Цтг. ам Миттаг“ пише, що Штреземан іще в Мадриді дав Бріянові зрозуміти, що для Німеччини вступною умовиною для ратифікування Понт'ового плану є негайна евакуація Надрей і поагода справі басейну Саари.

Демарш м. ананти до Мадярщини.

18. черня в Білгороді відбулася нарада мін. закорд. справ СХС. Маринковича з чса. і ром. послами. Рішачою відбулася конференція в Букарешті та Празі між міністрами закордонних справ і послами держав м. ананти. Розглядали справу нового демаршу до Мадярщини. Мадярський посол у Білгороді був у мін. Маринковича. Також ітаал. пос. Дальджі відвідав Маринковича.

Кляра Цеткін кинула СРСР.

Кляра Цеткін вернула у Берлін. Останніми роками, хоч була вибрана до райхстагу, жила постійно в Москві. Ненадійний виїзд із Москви, де в її честь називали козакські полки її ім'ям, пояснюють неперозумінням із Сталіном і керівниками комінтерну. Загадуються, що виїзд старої ком. піонерки з СРСР. означає оковечне її відривання з більшовизмом.

Король Фуад їде до Англії.

У Львівській роблять приготування для гостини короля Єгипту Фуада, що після короткого побуту в Німеччині приїде на довше до Англії.

Відложили підвишку заліз. оплат.

Аг. Вех. повідомляє, що підвишки тарифу на польських залізничних не буде перед 1. жовтня. 1929. Невиключене теж, що не буде ніяких змін до 1. січня 1930 р.

Перед розправою б. мін. Чеховича.

У п'ятницю буде госп. засідання держ. трибуналу в справі рішчя публ. розправи б. мін. Чеховича. Кажуть, що розправа відбудеться шойно після ферій. Однак президент держ. трибуналу поробив заходи, щоби розправа відбулася 26. черня. Розправа потребує з три дні.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8-87 50—8-88 00, канадський долар 8-80 00—8-80 50, чеська корона 0-26 40—0-27 60, австрійський шілінг 1-25 25—1-25 50, румун. лей 0-03 00—0-03 50, французький франк 0-34 50—0-34 80, швейцарський франк 1-71 50—1-72 00, фунт стерлінгів 43-50 00—43-50 00, радянський червонець 17-50—18-00.

Золото: 20 корон 36-35 00—36-60 00, 20 франків 34-20 00—34-30 00, 20 німецьких марок 41-25 00—41-60 00, 10 російських рублів 45-00 00—45-00 00.

Срібло: Австрійська корона 0-62 90—0-63 00, 5 австрійських корон 3-25 00—3-35 00, австрійський фальорен 1-65 00—1-67 00, російський рубель 2-60 00—2-70 00, копійки за рубель 1-30 00—1-35 00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 44-50—45-30, пшениця селянська 00-00—00-00, жито галицьке 25-00—25-50, ячмінь галицький броварський 00-00—00-00, ячмінь на манно 20-50—21-50, ячмінь пастинний 00-00—00-00, овес галицький 22-30—23-00, кукурудза румунська 32-75—33-75, бараболо промислова 0-00—0-00, фасоль біла 00-00—00-00, фасоль колорна 00-00—00-00, фасоль краса 00-00—00-00, горох піл-Вікторія 49-00—51-00, горох півний 35-50—37-50, бобик 25-75—26-75, міншана паст. а зерні 00-00—00-00, вики 30-00—32-00, сіно солодке краєве прасоване 7-00—10-00, солома прасована 4-00—5-00, гречка 31-00—32-00, льон 65-00—67-00, дубини синій 25-00—26-00, ріпак озимий 00-00—00-00, мука пшенична 30 при. 00-00—00-00, мука пшенична 65 при. 75-00—76-00, мука житна 70 при. 47-00—47-00, грисів кукурудзяний 00-00—00-00, мука кукурудзяна 00-00—00-00, отруби житні 14-25—14-75, отруби пшеничні 15-50—16-00, крупн гречані 60-00—62-00, пшоно 00-00—00-00, крупн ячмінні 43-00—44-00, пшеника 42-00—43-00, просо краєве 00-00—00-00, макуха дьняні 45-00—46-00, конюшина краєва 00-00—00-00, жак синій 120-00—130-00, жак синій 90-00—100-00.

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо з нинішнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на липень виносить 5 зол.

— З нашого театру. У доповненні до справозвадань зі загальних зборів „Кооперативу Український Театр“ у Львові слід додати вістку, яку дістаємо в останній хвилині, а саме, що на режисера цього театру, якого директором є п. К. С. Вишневецький, заангажовано п. Хведіра Соколовського, бувшого артиста театру „Літературно-мистецького гуртка“ в Петрограді. П. Соколовський виїзжає вже нині зі Львова до Станіславова, де починає негайно підготовку нового репертуару з трупною театру ім. Тобилевича, яка буде доповнена новими найкращими нашими акторами.

— Свячене на Замарстинові. В неділю, дня 9. черня 1929 р. відбулося в читальні „Просвіти“ на Замарстинові свято „Свяченого“, яке зібрало в доміщі читальні багато місц. громадян і гостей зі Львова. У святі взяли участь представники місцевих товариств та делегати львівських політичних, культурних та спортивних організацій. Після посвячення трапези принятв свято гарною промовою о. декан полк. д-р Іван Озімкевич. Після цього промовляли д-р Олександр Марітчак, о. сов. Туркешин, гром. Вороняк, студ. Головак, Білостоцький, Сторожинин, Когут та інші. У святі брали участь місцева вишколова оркестра на дутих інструментах. Кожні такі сходили змінюють звязки між нашими громадянами з центру міста і громадянами Замарстинова, які організують себе шораз краще.

— Європеїзація Львова. Міська рада почала переговори з однією чужиною фірмою, яка пропонує відвізати Львів новими вулицями, не з камінями, яке виїзжає або з дерева, що западається, а асфальтом. Для всіх, що мають авта або часто їздять ними є це весела новина.

— Ше один комісаріят дістає Львів наріані з Варшавою, Лодзю, Краковом і Білостоком. Буде це комісаріят для боротьби з контрабандою. Яких товарів? — невідомо. Імовірно всіх заборонених. Нелегка служба.

— Дахи проти пожежі хоче поширити по селах державний „Банк Роліни“ в Варшаві і давати на них позички. На цю ціль призначив він 5 мільйонів зол. З кредиту можуть користати селяни безпосередньо від загального Банку або через кооперативні та громадські каси. Нові дахи мають бути з такого матеріалу, що пожеж їх не береться.

— Залізнична катастрофа. У Здобубові наїхав вантажний поїзд на особовий, що стояв на станції. 6 залізничників убитих, кілька тяжко ранених, кілька жінок дістало нервового струсу, 20 вагонів розбитих. Причиною катастрофи необережність будника, що не знав нового розпису поїздів.

— Великоміські манти. Дістати нині посаду без протекції важко. Знав про це слабовитий швец, Радонь, з Лонтові і тому враздувався, що познайомився з двома залізничниками зі Львова, Кравчинським і Селанським, які обіцяли йому місце при залізничці у Львові. А шона такі заходи треба грошей, Радонь радо продав частину ґрунту і взяв позичку, щоби дати їм 700 зол. на оброблення впливових осіб. Згодом дістав від них телеграму і приїхав до Львова особисто переконавшись, як стоїть справа. Оби посередники в протекції завели його до одної „інспекторської“, а потім до ресторону, де він чув, як вони розмовляли про його справу з ріжними радниками. Ці офіційні заходи з його „участю“ тривали кілька днів і велись здебільша по ресторанах. Кошта покривав Радонь, наждав та чудесну посаду. Врешті дістався він на Підзамче, але не на кондуктора, а на залізничного денного робітника. Надвигавшись півний день, вчором довідався, що на таку посаду приймають кожного з вулиці. Далі довідався, що інспекторська, яку він відвідав, була якою звичайного носія, а телефоном можна розмовляти і з самим президентом, коли він не є з нами получений. Його артектори грошей йому не вернули, а придумали всю цю історію з хронічної спраги, яку заспокоює лише алкоголь і то на чужий кошт.

— Ріжні вістки. Французьке міністерство закордонних справ повідомляє, що в найближчому часі видасть дипломатичні документи з історії війни 1870 р., які розяснять основні причини франко-німецького конфлікту. — У Парижі помер член Академії Наук Леон Ляне в 72 р. життя; він був професором Господарського Інституту і відомий своїми дослідженнями з міємію рослин. — Румунський уряд підготував проект реформи університетів, щоби надати їм широкую автономію та продовжити літа студиї з одним підготовчим роком до них. — Китайський (нанкінський) уряд рішив організувати в Пекіні 1931 р. міжнародну виставку з нагор 20-ліття республіки. — Італійські воєводи які 10 днів шукають на дні моря біля Бреста золоту срібля, що пішло на дно в травні 1922 р. разом з пароплавом „Егіпет“; покищо не вийшли й самого корабля, який імовірно занеся підводні течії далеко. — Японський вулкан Комагатаке почав знову вибухати і зминив дві села. — У Веллінгтон (Нова Зеландія) землетрус знищив багато домів і збив кільканиця осіб. — В горішній і середній Єгипті ширяться пошесті чумки. — 12-літній американець, Річард Майло з Атланти, перейшов по черзі 12 операцій і почуваче себе добре; невідомо, чи більше поділяти тут треба силу його організму чи силу науки.

— Світовий спорт. Змагання в ситківці за ініціативу Франції закінчилися математично-точною перемогою Рене Лякоста, який виграв у пів-фіналі з Уліахом Тілденом, а в фіналі з Боротрою. Боротра вилінував чемпіона ситки Гоше і американця Гунтера. У „дабл“ першество здобула пара Лякост-Боротра, побиваючи не менше чільних своїх земляків Гоше Бруніон. У „сінгл“ дам Еллен Біаіє не мала суперниця. — Змагання в конані між Німеччиною і Шотландією в Берліні закінчилися розіграною 1:1; 45.000 осіб пригадалось грі. — Матейка, передовий австрійський тенісист побив у Мангайм Фішера у відношенні 6:1, 6:3, 8:6, а в пів-фіналі Фруатсгайма. — Віденська спортова преса повідомляє, що чемпіон ситки професійної ситківки Карло Кожелох, переходить до табору аматорів, а це сильно збільшало би шансів Чехословаччини при змаганнях у „Дейвіс Куп“ і вирішило би остаточно питання, яким цікавляться спортовці: хто кращий грач: Кожелох чи Лякост. Прохання Кожелоха стало предметом дискусії не лише в ситковій тенісистів, але і в міністерстві внутрішніх справ. Чеська преса ставить з цього приводу справу так: „Чому нашому Кожелохові не відано того, що вільно французу Фере?“ — Ситківкові змагання професійних грачів у Берліні дали перемогу Кожелохові, який виграв проти Негоха 4:6, 6:1, 6:0, 9:9.

— Карієра сина Пшибишевського. Професор музики консерваторії в Москві вибрав директором Болеслава Пшибишевського, сина відомого польського письменника. Видко, що син Станіслава Пшибишевського, який залюбився і провізував на фортеп'яні, унаслідок по батьку музичний талант.

— Цікавий процес артистки. В Берліні розпочався цікавий цивільний процес. Артистка Фріці Масері заскаржила анданітство салона Маєра за те, що в новому виданні „Щодо

